

Festivallerin Ziyaretçi Memnuniyeti Üzerindeki Etkisi: Giresun İli Aksu Festivali Örneği (The Effects of Festivals on Visitors Satisfaction: A Case of Aksu Festival in the City of Giresun)

*Mehmet Mert PASLI^a, Eray TURPCU^a

^aGiresun University, Bulancak Kadir Karabaş School of Applied Sciences, Tourism Management and Hospitality, Giresun/Turkey

Makale Geçmişi

Gönderim Tarihi:
18.09.2019

Kabul Tarihi: 04.12.2019

Anahtar Kelimeler

Giresun

Aksu Festivali

Festival etkileri

Memnuniyet algısı

Öz

Bu çalışmanın amacı, Giresun ilinde her yıl düzenlenen Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin festivalin etkilerine ve festivalden memnun kalmalarına yönelik algısını ortaya çıkarmaktır. Ayrıca festivale katılan ziyaretçilerin, festivalin etkilerine yönelik algılarının memnuniyet üzerindeki etkisi de araştırılmıştır. Çalışmada, veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmış olup, araştırmanın verileri SPSS 22.0 istatistiksel paket program yardımıyla çözümlenmiştir. Araştırmanın verilerinin elde edilmesinde tesadüfi olmayan örnekleme yöntemi olan kolayda örnekleme yöntemi kullanılmış ve örneklem olarak evreni temsil edebilme kapasitesine sahip toplam 407 ziyaretçiye ulaşılmıştır. Araştırmada, festivale katılan ziyaretçilerin kültürel fayda, hizmet öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği, festival algısı ve altyapı ile birlikte festivalden memnun kalma durumlarına ait algılarının katılıyorum yönünde yani olumlu olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, demografik özelliklerin festivalin etkileri ve memnuniyet ile arasındaki ilişkiler incelendiğinde, festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği alt boyutu ile yaş ve gelir durumu arasında anlamlı farklılığa rastlanmış fakat memnuniyet alt boyutu ile demografik özellikler arasında herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanılmamıştır. Ayrıca, çalışmada gerçekleştirilen korelasyon ve regresyon analizleri sonucunda, festivalin kültürel fayda, hizmet öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği, festival algısı ve altyapı etkilerinin, memnuniyet üzerinde pozitif yönlü zayıf bir etki oluşturduğu söylenebilir.

Keywords

Giresun

Aksu Festival

Festival effects

Satisfaction perception

Abstract

The aim of this study is to demonstrate the perception of visitors who take part in the annual Aksu festival in Giresun about the effects and the satisfaction of the festival. Also, research was conducted on the effects of the perception of the visitors attending the festival. The study used a questionnaire as a way of data gathering and SPSS 22.0 statistical package programme was used to assist in analysing the data. With regard to obtaining the research data, simple random sampling, which is non probability sampling, was used and 407 visitors, who have capacities to represent the target population, have been reached. The research shows that the perceptions of the visitors attending the festival regarding the cultural benefit, service adequacy prior to and during the service, the perception of the festival and the satisfaction of the festival together with the infrastructure are in harmony which means is a positive. However, when the relation between demographic particulars and the effects and the satisfaction level of the festival are analysed, a significant difference has been identified in the sub-level of the service adequacy before and during the festival and age and income level. However, the result of the correlation and regression analyses conducted in the study show that the cultural benefit of the festival, service adequacy before and during the service, festival perception and infrastructure effects have a weak positive effect on satisfaction.

Makalenin Türü

Araştırma Makalesi

* Sorumlu Yazar

E-posta: mert.pasli@giresun.edu.tr (M.M. Paslı)

Makale Künyesi: Paslı, M. M. & Turpcu, E. (2019). Festivallerin Ziyaretçi Memnuniyeti Üzerindeki Etkisi: Giresun İli Aksu Festivali Örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7 (4), 2739-2757.

DOI: 10.21325/jotags.2019.497

GİRİŞ

Tüm toplumların, kendine has gelenekleşmiş, belirli dönemlerde, belirli yerlerde gerçekleştirdiği festival, karnaval, şenlikler gibi özel kutlama etkinlikleri vardır. Bu etkinlikler, ziyaretçilere olağan dışı deneyimleri yaşama fırsatı vermektedir. Bu etkinlikler senede bir veya birkaç kez sınırlı süreyle gerçekleşmekte ve katılımcılara sosyal, kültürel, ekonomik ve teknolojik deneyimler kazandırmaktadır (Akoğlan Kozak ve Bahçe, 2012: 159). Etkinlik turizmi, bireylerin eğlenmek, yeni deneyimler kazanmak, eğitim ve kültürlerini artırmak amacıyla, günlük yaşamlarının haricinde katıldığı faaliyetler olarak tanımlanmaktadır. Etkinlikler, düzenlendiği ülkeye, bölgeye ve şehre sağladığı büyük ekonomik kazançlar nedeniyle neredeyse başlı başına bir turizm olgusu haline gelmiştir (Tuna ve Aknar, 2018: 266). Brezilya'nın Rio de Janerio şehrinde yapılan Rio Karnavalı, Hindistan'daki Holi Fest, Almanya'nın Münih şehrinde yapılan Oktoberfest, örnek olarak verilebilir.

Etkinlikler turizmin önemli bir motive edici unsuru haline gelmekte ve çoğu destinasyonun geliştirilmesi ve pazarlama planında önemli bir rol oynamaktadır. Turizmde planlanan festivallerin etkileri destinasyonların rekabet gücünü önemli ölçüde artırmaktadır (Getz, 2008: 403).

Festivaller, ziyaretçiler ile yerel halk arasında etkileşimler için fırsatlar yaratan, hem sosyal hem de kültürel yönü olan etkinliklerdir (Özgürel, Alkan ve Ok, 2018: 11). Kültür turizmi kapsamında destekleyici veya olay çekiciliğine sahip olan festivaller, ait oldukları toplumun geçmişten günümüze kadar uzanan kültürel öğeleri yansıtması, bu kültürel öğeleri gelecek nesillere aktarması, yeni kültürlerle ve yaşamlara duyulan merak duygusunu artırması, insanları yeni yerler görmeye teşvik etmesi açısından önemli kültürel değerlerdir (Kozak ve Bahçe, 2012: 159; Çulha, 2008: 1828).

Doğal turizm çekicilikleri bakımından eksik olan bölgelerde düzenlenen festivaller, turistlerin bölgeye çekilmesinde önemli bir araç olarak görülmektedir. Festivaller ile turizmin çeşitlendirilmesi, turizmin mevsimsellik özelliğinden kaynaklı sezon kısalığı sorununun çözülmesi ve turistik talebin ülke içerisinde dengeli dağılımı sağlanabilmektedir. Festivaller, destinasyonların çekiciliğini ve farkındalığını arttırabilmektedir. Festivaller turistlerin ilgisini destinasyona çekmekte, bölgenin altyapı ve üstyapısının gelişmesine katkılar sunmakta, medya desteği ile destinasyonun konumlandırılması, markalaştırılması sağlanabilmekte ve pazarlama faaliyetleriyle arzulan hedeflere ulaşılmasında büyük rol oynamaktadır (Karagöz, 2006: 1; Özgürel vd.,2018: 12).

Destinasyonlar doğal ve geliştirilmiş kaynaklarını kullanarak diğer destinasyonlarla rekabet içeresine girmemektedir. Doğal kaynaklar; bölgenin iklimini, doğal güzelliklerini, manzarasını, flora ve faunasını, ulusal parklarla beraber tarihi eserlerini, sanatsal ve mimari özelliklerini, geleneksel sanatlarını, yerel kültürünü kapsamaktadır. Geliştirilmiş kaynaklar ise, turizm altyapısını, özel olayları ve festivalleri, mevcut etkinliklerin rolüyle, eğlence ve alışveriş olanaklarındaki kalite ve çeşitliliklerinden oluşmaktadır (Bahar ve Kozak, 2012: 64-65). Giresun destinasyonunun geliştirilmiş kaynaklarından olan, yaklaşık 3000 yıllık geleneğin canlandırıldığı Uluslararası Aksu Festivali 2019 yılında 42. kez gerçekleştirilmiştir.

Giresun ilinde yaz dönemlerinde festivaller düzenlenerek yerel ekonomiye katkı sağlamaktadır. Bu festivallerin en önemlilerinden bir tanesi de "Uluslararası Aksu festivali"dir. Festivalin 3000 yıllık geçmişe sahip olması, belirli ritüellerin yapılması ve bu ritüellerin eski Türk inanışlarında anlamı olması Aksu festivalini ilgi çekici hale

getirmektedir. Aksu festivali yöre halkı tarafından “Aksu Festivali”, “Aksu Şenliği” ve “Mayıs Yedisi” olarak adlandırılmaktadır. Rumi takvime göre mayıs ayının yedisine denk gelen festival tarihi “Mayıs Yedisi” olarak anılmaktadır. Aksu Festivali etkinliklerinde yaşatılan gelenekte her yıl 20 Mayıs günü, şehir halkı ve katılımcılar yanlarında getirdikleri yiyecek ve içeceklerle birlikte coğrafi konum olarak Giresun’un doğusunda bulunan Aksu Deresi’nin deniz ile birleştiği yerde toplanmaktadır. Bu gelenek aslında eski bir Türk geleneğidir. Su, Türk kültüründe kutsal unsurlardan biridir. Türk kültüründe ve birçok halk inanışında insanlar suya olan ihtiyaçları ve inançları doğrultusunda kendi kültürlerini oluşturmuşlardır. Su kenarları birçok medeniyetin, kültürün doğmasına mekân olmuştur. Giresun ilinde olduğu gibi birçok bölgede de suya bağlı gelenekler ve inançlar bütün canlılığı ile yaşamaktadır (Giresun Halk Kültürü, 2008: 209-211; Işık, 2007: 164-165).

Giresun ilinin bir kültür mirası olan Aksu Festivali üç ana bölümden oluşmaktadır;

- 1- Sacayağından geçme
- 2- Dere taşlama
- 3- Adanın etrafını dolaşma

Sacayaktan geçme töreninde, içinden insan geçebilecek büyüklükteki sacayağı festival bölgesine getirilir. Soyun devam etmesi amacıyla bu gelenekte, çocuk sahibi olmayan kişiler dilekte bulunarak üç kez sacayağından geçer. Sacayak ana rahminin, doğurganlığın simgesi durumundadır. Aksu deresinin denize döküldüğü noktada, “derdim belam denize”, denilerek yedi çift, bir tek taş suya atılır. Yedi, kutsal bir rakamı temsil etmektedir; tek taş ise dileğin gerçekleşmesi amacıyla yerini bulması için atılan son taştır. İnsanlar, baharın gelmesiyle birlikte doğanın canlanmasıyla ve suyun belayı, kötülükleri alıp götüreceği inancıyla dileklerini dileyip dereyi taşlar. Dere taşlama etkinliğinden sonra törene katılanlar, suya girip başlarından aşağıya dere suyunu döker. Bunu yapmaktaki asıl amaç ise suyun insanda bulunan kötülükleri, hastalıkları, uğursuzlukları alıp götüreceği inancına dayanmaktadır. Son gelenek ise Giresun adasının etrafında dolaşma geleneğidir. Halk, dere kenarında toplanıp motorla, kayıkla denize açılarak adanın etrafını dolaşır sacayaktaki daireye benzer bir daire çizer, bindikleri noktaya tekrar geri döner. Ada turu Hamza Taşı önünde başlar ve yine aynı taşın önünde sona erer. Bu törendeki amaç ise, yine sacayakta ve dere taşlama geleneğinde olduğu gibi soyun devamının sağlanması, belaların denize atılmasıdır. Döllenmenin bu mevsimde başlaması ve toprağın bereketlenmesi inancı; adanın etrafında tur atılmasıyla daha somut hale gelmektedir (Giresun Halk Kültürü, 2008: 209-211, Işık, 2007:164-165 ve Üstünova, 2010: 183-188). Bahar şenliklerinde sacayağının, Hamza Taşının kullanılması, geçmişten günümüze gelen dönemlerin de izini taşımaktadır.

Giresun’da yaşatılan gelenekte; *“Soyumu sürdürmek, baba-anne-çocuk üçlemesini tamamlamak amacıyla çoğalmak istiyorum. Bu nedenle üretkenliğin simgesi olan sacayağından yine üremeyi simgeleyen üç sayısı kadar geçerek, bereketin, doğurganlığın sembolü olan Kybele adına dikilmiş dişiliği simgeleyen bir taşın etrafında denizde tur atarak ilahi gücün yardımını bekliyorum.”* mesajı iletilmek istenmektedir. Bu gelenekte üremeyi simgeleyen sembollerin birlikte kullanıldığı görülmektedir (Üstünova, 2010: 183-188).

Aksu festivalinde, insan hayatı ile doğa özdeşleşmekte, baharda doğa nasıl uyanyorsa insanın da baharla birlikte hayata yeniden, daha iyi bir şekilde başlayacağı düşüncesi hâkimdir. Törenin özünde canlılık, üreme ve doğaya

egemen olma kaygısıyla, yaşamın sürdürülmesi olgusu bulunmaktadır (Giresun Halk Kültürü, 2008: 211). Ayrıca bu festivale özel “Mayıs Helvası” isimli ürün üretilerek belirli bir süre satışı yapılmaktadır. Bu ürünün dışında festivale özgü hediyelik eşyalar üretilip satılmakta ve yerel halk bu ürünlerden ekonomik kazanç elde etmektedir. Giresun ilinde gerçekleşen tek festival Aksu Festivali değildir. Giresun ilinde gerçekleşen diğer bazı festivaller şu şekildedir;

Tablo 1: Giresun İlindeki Şenlik ve Festivaller

Şenlik veya Festivalin Adı	İlçesi	Tarihi
1. Dizgine Hıdırellez Şenliği	Eynesil	Mayıs
2. Bulancak Dokuzoğul Bahar Şenliği	Bulancak	Mayıs
3. Uluslararası Karadeniz Giresun Aksu ve Altın Fındık Film Festivali	Giresun Merkez	Mayıs
4. Cimide Kültür Sanat Şenliği	Görece	Haziran
5. Kültür Sanat Eğlence Şenliği	Keşap	Haziran
6. Bedrama Kültür Ve Sanat Festivali	Tirebolu	Haziran
7. Kuş Dili Kültür ve Sanat Festivali	Çanakçı	Haziran
8. Çıkrıkkapı Şenliği	Yağlıdere	Temmuz
9. Dikmetaş Yayla Şenliği	Şebinkarahisar	Temmuz
10. Çiriş Düzü Şenliği	Piraziz	Temmuz
11. Şebinkarahisar Cevizi Kültür Sanat Şenliği	Şebinkarahisar	Temmuz
12. Karaovacık Yayla Şenliği	Espiye	Temmuz
13. Uluslararası Kümbet Yayla Şenliği	Dereli	Temmuz
14. Buları Yayla Şenliği	Yağlıdere	Temmuz
15. Paşakonağı Yayla Şenliği	Bulancak	Temmuz
16. Sis Dağı Yayla Şenliği	Eynesil- Trabzon	Temmuz
17. Sis Dağı Erkeksu Otçu Şenliği	Görece	Temmuz
18. Görece Kemeçe ve Horon Şenliği	Görece	Temmuz
19. Meşepınarı Sosyal ve Kültürel Etkinlikleri	Piraziz	Temmuz
20. Ekin Festivali	Alucra	Temmuz
21. Yaşmaklı Ağaçaşası Yaylası Otçu Göçü Şenliği	Doğankent	Temmuz
22. Sağrak Gölü Yayla Şenliği	Dereli	Temmuz
23. Otçu Göçü Kuzu Gölü Yayla Şenliği	Dereli	Temmuz
24. Piraziz Festivali	Piraziz	Temmuz
25. Bektaş Yayla Şenliği	Dereli	Temmuz
26. Darı Unu Helva Şenliği	Eynesil	Temmuz
27. Gülleğen Şenliği	Keşap	Temmuz
28. Bal Festivali	Çamoluk	Ağustos
29. Çamoluk Kurufasulye Festivali	Çamoluk	Ağustos
30. Hasan Ali Yücel Kültür Şöleni	Görece	Ağustos
31. Atatürk'ün Giresun'a Gelişi	Giresun	Eylül
32. Giresun Lezzetleri Şenliği	Giresun	Eylül
33. Giresun Tuz Ekim Festivali	Çaldağ	Ekim
34. Yela Güreş Sporları Kültür Ve Turizm Festivali	Piraziz	Temmuz
35. Üçtepe Kiraz Festivali	Yağlıdere	Temmuz
36. Çömlekçi Deresi Fındık Festivali	Tirebolu-Görece	Temmuz
37. Armutçukuru-Çağlıdere Şenliği	Piraziz	Temmuz
38. Atatürk'ün Şebinkarahisar'a Gelişi	Şebinkarahisar	Ekim

Kaynak: Giresun İl kültür Turizm Müdürlüğü (2018) 'nden genişletilmiştir.

Giresun ilinde Tablo 1'de belirtildiği gibi çok sayıda festival gerçekleştirilmektedir. Bu festivaller her yıl terör, finansman sıkıntısı, doğal afet vb. gibi nedenler olmazsa düzenli olarak gerçekleştirilmektedir.

Çelikkanat, Erkol Bayram ve Bayram'ın (2019) Giresun ilinde yaşayan halkın boş zaman etkinlikleri ile ilgili gerçekleştirdiği çalışmada, boş zaman engelleri tespit edilmeye çalışılmış ve etkinlikler hakkında yeterli bilgi verilmemesi yerel halk gözünde önemli bir engel olarak tespit edilmiştir.

Bu etkinliklere katılan kişi sayısında artış sağlanabilmesi için tanıtımın ve pazarlama faaliyetlerinin çok etkili bir şekilde yapılması gerekmektedir. Festivallerin tanıtım ve pazarlama yönlerinden eksik kalması katılım sayısını azaltmakta, sponsor bulunmasını zorlaştırmakta, yöreye ve yöre halkına olan ekonomik ve sosyal kazancı etkilemektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın temel amacı, Giresun ilinde düzenlenen Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin festivalin etkilerini değerlendirmesi ve festivalden memnun kalma durumlarının belirlenmesidir. Bununla birlikte çalışmada, ziyaretçilerin Aksu festivalinin etkilerine ait algılarının memnuniyetleri üzerindeki etkisi belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma literatürde özellikle Giresun Aksu Festivali hakkında çalışmaların kısıtlı olması nedeniyle bu alandaki eksikliğini gidermesi ve gelecek çalışmalara yardımcı olması açısından önem arz etmektedir.

Araştırmanın önemi, aşağıdaki araştırma sorularına verilecek cevaplar ile ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır:

- Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin cinsiyet, medeni durum, yaş ve gelir durumları nasıldır?
- Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin festival etkilerinin alt boyutlarına yönelik ifadeleri ile memnuniyet ifadelerini algılama düzeyleri nasıldır?
- Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin festival etkilerinin alt boyutlarına yönelik algıları ile memnuniyet algıları, ziyaretçilerin demografik özelliklerine göre farklılık göstermekte midir?
- Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin festival etkilerinin alt boyutlarına yönelik algıları ile memnuniyet algıları arasında ilişki var mıdır? İlişkinin olması durumunda bu ilişkin yönü nasıldır?
- Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin festival etkilerinin alt boyutlarına yönelik algıları memnuniyetlerini yordamakta mıdır?

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini, 2019 yılında Giresun ilinde düzenlenen 42. Aksu festivaline katılan ziyaretçiler oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleminin oluşturulması için festival alanında toplam 489 ziyaretçiye ulaşılmış olup, gerek araştırmanın verilerinin normalliğinin sağlanmasında gerekse de eksik doldurmadan dolayı 82 anket formu verilerin analizi aşamasında değerlendirilmeye alınmamıştır. Dolayısıyla dağıtılan anket formlarından araştırmada verilerin analizi için örneklem olarak, evreni temsil yeteneği olan toplam 407 ziyaretçiden faydalanılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formlarından yararlanılmıştır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde kullanılan anket formları 18 Mayıs - 22 Mayıs 2019 tarihleri arasında festival alanlarında dağıtılmış ve anket formlarının yüz yüze doldurulması sağlanmıştır. Anket formunun birinci bölümünde festivale katılanların cinsiyet,

medeni durum, yaş ve gelir durumuna ait bilgileri elde edilmiş, ikinci bölümde festivale katılan ziyaretçilerin festivalin etkilerine ait algılarını belirlemek amacıyla Özkan, Curkan ve Sarak (2015)'ın, Ekin (2011) ile Deery ve Jago (2010)'nun çalışmalarından derleyerek 15 ifadeden ve 4 alt boyuttan (kültürel fayda, hizmet öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği, festival algısı ve altyapı) oluşturdukları ölçekten yararlanılmıştır. Üçüncü bölümde ise, araştırmaya katılan ziyaretçilerin, festivalle ilgili memnuniyet algılarını ölçmek amacıyla Ekici ve Çizel (2014)'in, Vargas-Sanchez vd., (2009)'nin çalışmalarından yararlanarak turizmin etkilerini ölçmek için oluşturduğu 4 ifadeden oluşan memnuniyet boyutu festivale uyarlanarak kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçekler “kesinlikle katılmıyorum (1)”, “katılmıyorum (2)”, “ne katılıyorum ne katılmıyorum (3)”, “katılıyorum (4)” ve “kesinlikle katılıyorum (5)” olmak üzere 5’li likert şeklinde kullanılmıştır.

Araştırmanın Güvenirliliği ve Geçerliliği

Festivalin Etkisine Yönelik Açımlayıcı Faktör Analizi

Giresun ilinde yapılan Aksu festivalinin etkilerini belirlemeye yönelik olarak yapılan araştırmada, festivalin etkilerinin hangi boyutlarda olduğunu belirlemek için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Araştırmanın ölçeğinde yer alan ifadelerin açımlayıcı faktör analizi sonucunda KMO değerinin ,816, Bartlett Küresellik testinin ise anlamlılık düzeyinin ,000 olduğu belirlenmiştir. Bu durum, Hutcheson ve Sofroniou (1999)'nun KMO değerinin 0,8 ile 0,9 arasında olması örneklem büyüklüğünün çok iyi olduğunu (Akt. Seçer, 2015:155) belirtmesinden dolayı örneklemin yeterli olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, Bartlett Küresellik test sonucunda elde edilen p değerinin (anlamlılık) ,000<0,50 olması ifadeler arasında yeterli düzeyde ilişki olduğunu gösterdiğinden araştırmanın ölçeği için açımlayıcı faktör analizi yapılmasının uygunluğu saptanmıştır.

Açımlayıcı faktör analizinin gerçekleşmesi sonucunda, ölçekte yer alan 15 ifade kültürel fayda (5 madde), festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği (3 madde), festival algısı (4 madde) ve altyapı (3 madde) olmak üzere özdeğeri 1’den büyük olan toplam 4 boyuttan oluşmuştur. Elde edilen 4 boyut toplam varyansın %55,59’unu açıklamakta olup, alt boyutlarda ise kültürel fayda (%17,05), festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği (%15,60), festival algısı (%13,42) ve altyapı ise (%9,50)’sini açıklamaktadır. Çokluk vd.(2014: 245), açıklanan varyansın çok faktörlü ölçeklerde %40 ve %60 arasında olmasını yeterli gördüğünden, kullanılan ölçeğin açımlayıcı faktör analizinin açıklanan varyans (%55,59) açısından uygun olduğu söylenebilir. Ayrıca ölçekte, açımlayıcı faktör analizi sonucunda her bir soruya ilişkin elde edilen faktör yüklerinin tamamının 0,50 üzerinde olduğu görülmüştür. Araştırmanın ifadelerine yapılan açımlayıcı faktör analizi sonuçları, 15 ifade ve 4 boyutta Özkan, Curkan ve Sarak (2015)'ın çalışması ile benzerlik göstermiştir.

Açımlayıcı faktör analizi yapıldıktan sonra, araştırmanın güvenilirliğini belirlemek amacıyla Cronbach alpha değerlerine bakılarak güvenilirlik analizi yapılmıştır. Yapılan analize göre, ölçeğin 15 ifadelik Cronbach alpha değeri 0,775 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlik analizi sonuçları incelendiğinde, Özdamar, (1999: 522) ve Kalaycı (2009: 405)'ya göre elde edilen değer 0,70’den büyük olması araştırmanın güvenilir olduğunu göstermektedir. Araştırmanın ölçeğinden elde edilen güvenilirlik düzeyinin (0,775) ,70’in üzerinde olması, Özkan, Curkan ve Sarak (2015)'ın çalışması (0,824) ile benzerlik göstermektedir.

Tablo 2: Festivalin Etkisine İlişkin Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları

İFADELER	BOYUTLAR			
	Kültürel Fayda (%17,057)	Festival Öncesi ve Esnasında Hizmet Yeterliliği (%15,608)	Festival Algısı (%13,428)	Altyapı (%9,505)
Festival Giresun ilinin tanıtımına katkı sağlamaktadır.	,741			
Festival yerel kültürün korunmasına yardımcı olmaktadır.	,730			
Festival, halka kazanç sağlamak ve becerilerini sergilemek için fırsatlar sunmaktadır.	,680			
Festival Giresun ilinin kültürünü yansıtmaktadır.	,590			
Giresun halkının ziyaretçilere karşı tutumu olumludur.	,515			
Giresun'da ulaşım olanakları yeterlidir		,836		
Festival süresince güvenlik sorunu yoktur.		,824		
Giresun'da çevre temizliği yeterlidir.		,806		
Festivalde düzenlenen etkinlikler yeterli düzeydedir.			,696	
Yerel halk ile turistlerin iletişim kurmasında festival aracı olmaktadır.			,684	
Festivalle ilgili yapılan tanıtımlar yeterli düzeydedir.			,665	
Yerel halkın tarihi ve kültürel değerlere sahip çıktığı görülmektedir.			,527	
Festival süresince otopark sorunu vardır.				,784
Festival süresince gürültü düzeyi rahatsızlık vericidir				,613
Festival süresince trafik yoğunluğu vardır.				,609
Cronbach Alpha (Güvenirlilik)		,775		
KMO - Örneklem Yeterliliği		,816		
Bartlett	Ki Kare Değeri	1404,036		
Küresellik Testi	Df	105		
	p değeri (Anlamlılık)	,000		

Memnuniyet Durumuna Yönelik Açımlayıcı Faktör Analizi

Giresun ilinde yapılan Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin memnun olma durumlarını belirlemek amacıyla kullanılan ölçeğe açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Araştırmanın ölçeğinde yer alan ifadelerin açımlayıcı faktör analizi sonucunda KMO değerinin ,811, Bartlett Küresellik testinin ise anlamlılık düzeyinin ,000 olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, Bartlett Küresellik test sonucunda elde edilen p değerinin (anlamlılık) ,000<0,50 olması ifadeler arasında yeterli düzeyde ilişki olduğunu gösterdiğinden araştırmanın ölçeği için açımlayıcı faktör analizi yapılmasının uygunluğu sağlanmıştır.

Tablo 3: Memnuniyet Durumuna İlişkin Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları

İFADELER	MEMNUNİYET (%70,092)
Festivalin yaratmış olduğu çevresel değişim ve gelişimden memnunum.	,865
Festival yöremize sağladığı ekonomik gelişmelerden memnunum.	,834
Festival ile birlikte gelişen kamu hizmetlerinden memnunum.	,832
Festivalin yöremize sağladığı sosyal imkân ve olanaklardan memnunum.	,817
Cronbach Alpha (Güvenirlilik)	,857
KMO - Örneklem Yeterliliği	,811
Bartlett	Ki Kare Değeri
Küresellik Testi	Df
	p değeri (Anlamlılık)
	715,129
	6
	,000

Açımlayıcı faktör analizinin gerçekleşmesi sonucunda, ölçekte yer alan 4 ifadenin özdeğeri 1'den büyük olan tek boyutta toplandığı görülmüştür. Elde edilen tek boyut toplam varyansın %70,09'unu açıklamaktadır. Ayrıca ölçekte, açımlayıcı faktör analizi sonucunda her bir soruya ilişkin elde edilen faktör yüklerinin tamamının 0,50 üzerinde olduğu görülmüştür. Araştırmanın ifadelerine yapılan açımlayıcı faktör analizi sonuçları, 4 ifade ve tek boyutta Ekici ve Çizel (2014)'in çalışması ile benzerlik göstermiştir.

Açımlayıcı faktör analizi yapıldıktan sonra, araştırmanın güvenilirliğini belirlemek amacıyla Cronbach alpha değerlerine bakılarak güvenilirlik analizi yapılmıştır. Yapılan analize göre, ölçeğin 4 ifadelik Cronbach alpha değeri 0,857 olarak hesaplanmıştır. Güvenilirlik analizi sonuçları incelendiğinde, Özdamar (1999: 522) ve Kalaycı (2009: 405)'ya göre elde edilen değer 0,70'den büyük olması araştırmanın güvenilir olduğunu göstermektedir. Araştırmanın ölçeğinden elde edilen güvenilirlik düzeyinin (0,857) ,70'in üzerinde olması, Ekici ve Çizel (2014)'in çalışması (0,840) ile benzerlik göstermektedir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Ankete Katılanların Demografik Özellikleri

Giresun ilinde düzenlenen Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin cinsiyet, medeni durum, yaş ve gelir durumuna ait demografik özellikleri tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4: Ankete Katılanların Demografik Özellikleri

Değişkenler	Değer	Frekans (F)	Yüzde(%)
Cinsiyet	Kadın	175	43,0
	Erkek	232	57,0
Medeni Durum	Bekâr	224	55,0
	Evli	183	45,0
Yaş	16-24	170	41,8
	25-59	151	37,1
	60 yaş ve üzeri	86	21,1
Gelir Durumu	Asgari ücretten az	163	40,0
	2020 tl-2999 tl arası	116	28,5
	3000 tl ve üzeri	128	31,4
TOPLAM		407	100

Tablo 4.'e ait sonuçlar değerlendirildiğinde, ankete katılan ziyaretçilerin kadın oranının %43 ve erkek oranının ise %57 olduğu görülmektedir. Ziyaretçilerin medeni durumları değerlendirildiğinde 224 (%55) ziyaretçinin bekâr olduğu, 183 (%45) ziyaretçinin evli olduğu görülmekte ve aynı zamanda yaş durumunda genç nüfus oranının %41,8, orta yaş nüfus oranının %37,1 ve üçüncü yaş nüfusunun da %21,1 olduğu görülmektedir. Genç nüfusun ve buna bağlı olarak da bekâr nüfus oranının fazla olması da anket verilerinin birbirine uyumlu olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte ankete katılan ziyaretçilerin gelir durumları incelendiğinde, 163 (%40) ziyaretçinin asgari ücretten daha az maaş aldığı, 116 (%28,5) ziyaretçinin 2020 tl ve 2999 tl arasında maaş aldığı ve 3000 tl ve üzeri maaş alanların sayısı ise 128 (%31,4) ziyaretçiden oluşmaktadır.

Aksu Festivaline Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Tablo 5. ve Tablo 6 Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin, festivalin etkilerine ve festivalden memnun kalma durumlarına ait algılamaları belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 5: Aksu Festivalinin Etkilerine Yönelik Tanımlayıcı İstatistikler

Boyutlar	İfade Sayısı	Ortalama	Standart Sapma
<i>Kültürel Fayda</i>	5	4,06	,56
<i>Festival Öncesi ve Etnasında Hizmet Yeterliliği</i>	3	4,04	,83
<i>Festival Algısı</i>	4	4,07	,51
<i>Altyapı</i>	3	3,70	,42
Genel Etki	15	3,98	,53

Tablo 5 incelendiğinde, Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin, festivalin etkilerine ait genel ortalamanın 3,98 olduğu, alt boyutlarına ait en yüksek ortalamanın 4,07 ile festival algısı olduğu, en düşük ortalamanın ise 3,70 ile altyapı algısı olduğu görülmektedir. Ölçeğe ait ortalamalar genel olarak değerlendirildiğinde, festivale katılan ziyaretçilerin festivalin Giresun ilindeki etkilerine ait ifadelerle ortalamanın üstünde bir düzeyde katıldığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 6: Aksu Festivalinin Memnuniyetine Yönelik Tanımlayıcı İstatistikler

Boyutlar	İfade Sayısı	Ortalama	Standart Sapma
<i>Memnuniyet</i>	4	3,83	,77

Tablo 6.'ya göre, Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin festival etkinliklerinden memnun kalma durumlarına ait algılamaları değerlendirildiğinde genel ortalamanın 3,83 olduğu görülmektedir. Elde edilen bu ortalama, festivale katılan ziyaretçilerin memnuniyet ifadelerine ortalamanın üstünde bir düzeyde katıldığını ortaya koymaktadır.

Ankete Katılan Ziyaretçilerin Demografik Değişkenlerine İlişkin Festival Algılarının Değerlendirilmesi

Giresun ilinde düzenlenen Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin demografik özellikleri (cinsiyet, medeni durum, yaş ve gelir durumu) ile festivalin etkileri ve festivalden memnun olma durumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla ikili değişkenler için t-testi, üç ve daha fazla değişkenler için ise varyans analizinden yararlanılarak, sonuçlar elde edilmiştir.

Ankete Katılan Ziyaretçilerin Cinsiyet Durumları ile Festivalin Etkileri ve Memnun Olma Durumuna İlişkin t-testi Sonuçları

Tablo 7: Cinsiyet Değişkeninin Festivalin Etkilerine İlişkin T-Testi Sonuçları

Boyutlar	Erkek		Kadın		t	P
	X	Ss	X	Ss		
<i>Kültürel Fayda</i>	4,03	,55	4,10	,58	-1,286	,199
<i>Festival Öncesi ve Etnasında Hizmet Yeterliliği</i>	4,05	,80	4,01	,88	,440	,660
<i>Festival Algısı</i>	4,07	,49	4,06	,53	,210	,834
<i>Altyapı</i>	3,66	,70	3,74	,64	-1,178	,240

Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin cinsiyet durumları ile festivalin etkileri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçları incelendiğinde, cinsiyet durumu ile festival etkilerinin alt boyutu olan kültürel fayda ($p=0,199>0,05$), festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği ($p=0,660>0,05$), festival algısı ($p=0,834>0,05$) ve altyapı ($p=0,240>0,05$) arasında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

Tablo 8: Cinsiyet Değişkeninin Festivalden Memnun Olma Durumlarına İlişkin T-Testi Sonuçları

Boyutlar	Erkek		Kadın		t	P
	X	Ss	X	Ss		
<i>Memnuniyet</i>	3,83	,74	3,84	,80	,015	,988

Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin cinsiyet durumları ile festivalden memnun olma durumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan t-testi sonuçları incelendiğinde, cinsiyet durumu ile memnuniyet ($p=0,988>0,05$) arasında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

Ankete Katılan Ziyaretçilerin Medeni Durumları ile Festivalin Etkileri ve Memnun Olma Durumuna İlişkin t-testi Sonuçları

Tablo 9: Medeni Durum Değişkeninin Festivalin Etkilerine İlişkin T-Testi Sonuçları

Boyutlar	Bekâr		Evli		t	P
	X	Ss	X	Ss		
<i>Kültürel Fayda</i>	4,05	,54	4,07	,58	-,453	,651
<i>Festival Öncesi ve Esnasında Hizmet Yeterliliği</i>	3,97	,85	4,11	,81	-1,665	,097
<i>Festival Algısı</i>	4,09	,52	4,04	,50	,807	,420
<i>Altyapı</i>	3,71	,65	3,69	,72	,330	,742

Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin medeni durumları ile festivalin etkileri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla uygulanan t-testi sonuçları incelendiğinde, medeni durum ile festival etkilerinin alt boyutları olan kültürel fayda ($p=0,651>0,05$), festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği ($p=0,097>0,05$), festival algısı ($p=0,420>0,05$) ve altyapı ($p=0,742>0,05$) arasında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

Tablo 10: Medeni Durum Değişkeninin Festivalden Memnun Olma Durumlarına İlişkin T-Testi Sonuçları

Boyutlar	Bekâr		Evli		t	P
	X	Ss	X	Ss		
<i>Memnuniyet</i>	3,84	,73	3,81	,81	,358	,720

Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin medeni durumları ile festivalden memnun olma durumları arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla uygulanan t-testi sonuçları incelendiğinde, medeni durum ile memnuniyet ($p=0,720>0,05$) arasında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

Ankete Katılan Ziyaretçilerin Yaş Durumu ile Festivalin Etkileri ve Memnun Olma Durumuna İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Tablo 11: Yaş Değişkeninin Festivalin Etkilerine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar	Yaş Durumu	ANOVA				Scheffe Testi Sonucu
		X	Ss	F	p	
<i>Kültürel Fayda</i>	A. 15-24	4,06	,56	,296	,744	-
	B. 25-59	4,08	,56			
	C. 60 Yaş ve Üzeri	4,02	,57			
<i>Festival Öncesi ve Esnasında Hizmet Yeterliliği</i>	A. 15-24	3,87	,88	6,766	,001*	B>A
	B. 25-59	4,21	,75			
	C. 60 Yaş ve Üzeri	4,05	,83			
<i>Festival Algısı</i>	A. 15-24	4,05	,53	1,193	,304	-
	B. 25-59	4,12	,51			
	C. 60 Yaş ve Üzeri	4,02	,46			
<i>Altyapı</i>	A. 15-24	3,71	,65	1,572	,209	-
	B. 25-59	3,75	,67			
	C. 60 Yaş ve Üzeri	3,59	,74			

Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin yaş durumları ile festivalin etkileri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla uygulanan varyans analizi sonuçları incelendiğinde, yaş durumu ile festival etkilerinin alt boyutları olan kültürel fayda ($p=0,744>0,05$), festival algısı ($p=0,304>0,05$) ve altyapı ($p=0,209>0,05$) arasında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Bununla birlikte, festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği alt boyutu ile yaş durumu arasında ise, istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa ($p=0,001<0,05$) rastlanılmıştır. Festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği alt boyutuna ait anlamlı farklılığın hangi yaş grupları arasında olduğunu belirlemek amacıyla Scheffe Testi yapılmış ve anlamlı farklılığın 15-24 yaş arası ile 25-59 yaş arasında olduğu belirlenmiştir ($p=0,003<0,05$).

Festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği alt boyutu ile festivale katılan ziyaretçilerin yaş durumlarına ait ortalamaların incelendiği Scheffe testi sonuçlarına göre, 25-59 yaş aralığında olan ziyaretçilerin ortalamalarının (4,21), 15-24 yaş aralığında olan ziyaretçilerin ortalamalarına (3,87) oranla yüksek olduğu ve bu duruma göre 25-59 yaş arasında olan ziyaretçilerin, 15-24 yaş arasında olan ziyaretçilere oranla Aksu festivalinin Giresun iline olan etkilerini daha yüksek algıladığı söylenebilir.

Tablo 12: Yaş Değişkeninin Festivalden Memnun Olma Durumlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar	Yaş Durumu	ANOVA				Scheffe Testi Sonucu
		X	Ss	F	p	
<i>Memnuniyet</i>	A. 15-24	3,80	,73	2,213	,111	-
	B. 25-59	3,93	,77			
	C. 60 Yaş ve Üzeri	3,72	,83			

Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin yaş durumları ile festivalden memnun olma durumları arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla uygulanan varyans analizi sonuçları incelendiğinde, yaş durumu ile memnuniyet ($p=0,111>0,05$) arasında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

Ankete Katılan Ziyaretçilerin Gelir Durumları ile Festivalin Etkileri ve Memnun Olma Durumuna İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Tablo 13: Gelir Durumu Değişkeninin Festivalin Etkilerine İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar	Gelir Durumu	ANOVA				Scheffe Testi Sonucu
		X	Ss	F	p	
<i>Kültürel Fayda</i>	A. Asgari ücretten az	4,03	,53	2,067	,128	-
	B. 2020 tl-2999 tl arası	4,15	,54			
	C. 3000 tl ve üzeri	4,01	,61			
<i>Festival Öncesi ve Esnasında Hizmet Yeterliliği</i>	A. Asgari ücretten az	3,82	,88	10,068	,000*	B>A C>A
	B. 2020 tl-2999 tl arası	4,10	,79			
	C. 3000 tl ve üzeri	4,25	,75			
<i>Festival Algısı</i>	A. Asgari ücretten az	4,03	,53	2,645	,072	-
	B. 2020 tl-2999 tl arası	4,16	,45			
	C. 3000 tl ve üzeri	4,02	,52			
<i>Altyapı</i>	A. Asgari ücretten az	3,68	,63	,300	,741	-
	B. 2020 tl-2999 tl arası	3,74	,72			
	C. 3000 tl ve üzeri	3,68	,70			

Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin gelir durumları ile festivalin etkileri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla uygulanan varyans analizi sonuçları incelendiğinde, gelir durumu ile festival etkilerinin alt boyutları olan kültürel fayda ($p=0,128>0,05$), festival algısı ($p=0,072>0,05$) ve altyapı ($p=0,741>0,05$) arasında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Bununla birlikte, festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği alt boyutu ile gelir durumu arasında ($p=0,000<0,05$) istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığa rastlanılmıştır. Festival

öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği alt boyutu ile gelir durumu arasında anlamlı farklılığın hangi gelir grupları arasında olduğunu belirlemek amacıyla Scheffe Testi yapılmıştır. Scheffe testi sonuçlarına göre anlamlı farklılığın, Festival Öncesi ve Esnasında Hizmet Yeterliliği alt boyutu ile gelir durumu için, 2020 tl-2999 tl ile asgari ücretten az ve 3000 tl ve üzeri ile asgari ücretten az arasında elde edilmiştir.

Festival Öncesi ve Esnasında Hizmet Yeterliliği alt boyutu ile festivale katılan ziyaretçilerin gelir durumlarına ait ortalamaların incelendiği Scheffe testi sonuçlarına göre, asgari ücretten az maaş alan ziyaretçilerin (3,82), hem 2020 tl-2999 tl gelir aralığında olan ziyaretçilerin ortalamalarından (4,10) hem de 3000 tl ve üzeri maaş alan ziyaretçilerin ortalamalarından (4,25) daha az olduğu ve bu duruma göre asgari ücretten az maaş alan ziyaretçilerin festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliğini 2020 tl- 2999 tl arasında maaş alan ve 3000 tl üzeri maaş alan ziyaretçilere oranla daha düşük algıladıkları sonucuna ulaşıldığı söylenebilir.

Tablo 14: Gelir Durumu Değişkeninin Festivalden Memnun Olma Durumlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar	Gelir Durumu	ANOVA				Scheffe Testi Sonucu
		X	Ss	F	p	
Memnuniyet	A. Asgari ücretten az	3,78	,76	,517	,597	-
	B. 2020 tl-2999 tl arası	3,85	,69			
	C. 3000 tl ve üzeri	3,87	,84			

Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin gelir durumları ile festivalden memnun olma durumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan varyans analizi sonuçları incelendiğinde, gelir durumu ile memnuniyet ($p=0,597 > 0,05$) arasında istatistiksel açıdan herhangi bir anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

Korelasyon Analizi

Giresun ilinde düzenlenen Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin festival etkilerinin alt boyutları olan kültürel fayda, festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği, festival algısı ve altyapı ile memnuniyet durumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde,

- kültürel fayda alt boyutu ile memnuniyet arasında pozitif yönde çok zayıf anlamlı bir ilişki ($r = ,254$)
- festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği alt boyutu ile memnuniyet arasında pozitif yönde çok zayıf anlamlı bir ilişki ($r = ,339$)
- festival algısı alt boyutu ile memnuniyet arasında pozitif yönde çok zayıf anlamlı bir ilişki ($r = ,164$)
- altyapı alt boyutu ile memnuniyet arasında pozitif yönde çok zayıf anlamlı bir ilişki ($r = ,314$) bulunmuştur.

Tablo 15.'te elde edilen korelasyon sonuçları değerlendirildiğinde, Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin, festival etkilerinin alt boyutları olan kültürel fayda, festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği, festival algısı ve altyapıya yönelik algılamaları olumlu yönde arttıkça, çok zayıf da olsa festivalden memnun olma duygularının da olumlu yönde artacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 15: Korelasyon Analiz Sonuçları

	Memnuniyet (r)	p
<i>Kültürel Fayda</i>	,254**	,000
<i>Festival Öncesi ve Esnasında Hizmet Yeterliliği</i>	,339**	,000
<i>Festival Algısı</i>	,164**	,001
<i>Altyapı</i>	,314**	,000

**Korelasyon ,001 düzeyinde anlamlı

Regresyon Analizi

Regresyon analizi sonucunda bağımsız değişkenlerden festival etkilerinin alt boyutları olan kültürel fayda, festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği, festival algısı ve alt yapı ile memnuniyet arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu duruma göre, alt boyutlardan kültürel fayda memnuniyetteki toplam varyansın %6,5'ini, festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği alt boyutu memnuniyetteki toplam varyansın %11,5'ini, festival algısı alt boyutu memnuniyetteki toplam varyansın %2,7'sini ve altyapı alt boyutu ise memnuniyetteki toplam varyansın %9,9'unu açıklamaktadır.

Tablo 16: Regresyon Analizi Sonuçları

BAĞIMSIZ DEĞİŞKENLER	BAĞIMLI DEĞİŞKEN MEMNUNİYET					
	B	Standart Hata	Beta	R ²	t	P (Anlamlılık)
Sabit	2,422	,269			8,999	,000
<i>Kültürel Fayda</i>	,347	,066	,254	,065	5,295	,000
Sabit	2,569	,178			14,427	,000
<i>Festival Öncesi ve Esnasında Hizmet Yeterliliği</i>	,313	,043	,339	,115	7,249	,000
Sabit	2,823	,304			9,288	,000
<i>Festival Algısı</i>	,248	,074	,164	,027	3,353	,001
Sabit	2,514	,201			12,478	,000
<i>Altyapı</i>	,356	,054	,314	,099	6,659	,000

SONUÇ

İstatiksel analizler sonucuna göre araştırmada; 25-59 yaş arasında olan katılımcıların, 15-24 yaş arasında olan katılımcılara oranla Aksu festivalinin Giresun iline olan etkilerini daha yüksek algıladığı sonucuna ulaşılmıştır. Demografik özelliklerden cinsiyet ve medeni durumla ilgili hem memnuniyet boyutunda hem de festival etkisi ve alt boyutlarında herhangi bir ilişki bulunmamaktadır. Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişkenler olan festivalin genel etkileri ve alt boyutları olan kültürel fayda, festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği, festival algısı ve alt yapı ile memnuniyet arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Aksu festivaline katılan ziyaretçilerin, kültürel fayda, festival öncesi ve esnasında hizmet yeterliliği, festival algısı ve altyapıya yönelik algılamaları pozitif yönde oldukça, festivalden memnuniyet düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca

göre; festival kapsamında gerçekleşen kültür alışverişi, festival bölgesindeki sunulan hizmetin niteliği, festivalin imajı ve festival alanının alt ve üstyapısının yeterliliği ziyaretçilerin memnuniyetinde önemli rol oynamaktadır.

Festivallerin bir destinasyona hem sosyo-ekonomik, hem de yerel halk üzerinde sağladığı yararlar düşünüldüğünde yapılan bazı çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Bu yönüyle literatür, çalışmadaki bulguları destekler niteliktedir. (O’Sullivan ve Jackson, 2002; Raj, 2004; Tayfun ve Arslan, 2013; Erdem, Mızrak ve Aratoğlu, 2018 ve Çatır ve Şimşek, 2019).

Yaklaşık 3000 yıllık bir geleneğe sahip olan “Uluslararası Aksu Festivali” Giresun ili için büyük öneme sahiptir. Gerek Türkiye’de gerek Giresun’da birçok festival düzenlenmektedir. Festivalleri birbirinden ayıran birçok özellik bulunmaktadır. Giresun’da her yıl düzenlenen bu etkinlik, kültürün devam etmesine, sosyal ve kültürel bağlılığın güçlenmesine, yayla turizminin yaygın olarak tercih edilen destinasyonda alternatif turizmin gelişmesine ve bölge ekonomisine katkı sağlamaktadır. Bu festivaller sayesinde bölgenin ekonomik ve sosyal olarak kalkınmasının yanı sıra tanıtımı yapılarak Giresun ilinde potansiyele sahip diğer alternatif turizm türlerinin tanıtımı, hatta tercih edilmesi sağlanabilir.

Aksu festivali Türk kültürünün bir parçası olmakla birlikte halen festival kapsamında bu kültür öğeleri yaşatılmaktadır. Geçmişin günümüze aktarılması, kültürümüz hakkında yeni nesillerin bilgilendirilmesi büyük önem taşımaktadır. “Ana tanrıça Kibele” Anadolu, Yunan ve Roma’nın din tarihinde son derece önemli ve etkili bir inanç olmuştur. Hitit kültüründe “kubaba” diye de geçen Kibele ile ilgili kalıntılar daha önce Anadolu’nun birçok bölgesinden çıkartılmıştır. Doğu Karadeniz bölgesinde son yıllarda yapılan çalışmalar sonucunda Ordu ilindeki kazılarda UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi’ne aday Kurul Kalesi’nde, “Kibele” heykeli bulunmuştur. Ordu iline komşu olan Giresun ilinde geçmişte “Kibele” için yapılan ritüellerin günümüze kadar festival kapsamında aktarılması, Giresun ilinde de ayrıntılı bir çalışma yapılarak sonuçlandırılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Akoğlan Kozak, M. ve Bahçe, O.(2012). Özel İlgi Turizmi. Detay Yayıncılık: Ankara.

Bahar, O. ve Kozak, M. (2012). Turizm ve Rekabet. Detay Yayıncılık: Ankara.

Çatır, O. ve Şimşek, A. (2019). Festival Çevre Atmosferi, Ziyaretçi Memnuniyeti ve Bağlılığı: Ulubey Kanyon Kültür ve Turizm Festivali Örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 7 (1), 132-154.

Çelikkanat, N., Erkol Bayram, G. ve Bayram, A.,T. (2019). Yerel Halkın Rekreatif Etkinliklere Katılımını Engelleyen Faktörler: Giresun İli Örneği. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 6(1), 92-100.

Çokluk, Ö.; Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş.(2014). Sosyal Bilimler İçin Çok Değişkenli İstatistik ve SPSS ve LISREL Uygulamaları, Ankara: Pegem Akademi.

Çulha, A. G. O. (2008). Kültür Turizmi Kapsamında Destekleyici Turistik Ürün Olarak Deve Güreşi Festivalleri Üzerine Bir Alan Çalışması. *Journal Of Yasar University*, 3(12), 1827-1852.

- Deery, M. ve Jago, L. (2010), Social Impacts of Events and the Role of Anti-Social Behaviour, *International Journal of Event and Festival Management*, 1(1), pp.8-28.
- Ekici, R., ve Çizel, B. (2014). Yerel halkın turizm gelişimi desteğine ilişkin tutumlarının destinasyonların gelişme düzeylerine göre farklılıkları. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 11(3), 73-87.
- Ekin, Y. (2011), Etkinlik Turizmi Kapsamında Festivaller ve Antalya Altın Portakal Film Festivali'nin Yerel Halk Üzerindeki Sosyal Etkileri Konulu Bir Araştırma, Doktora Tezi, Antalya.
- Erdem, Ö., Mızrak, M., & Aratoğlu, C. (2018). Festivallerin Bölge Turizmine Katkıları ve Sürdürülebilirliği: Uluslararası Mengen Açıklık ve. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 228, 245.
- Getz, D. (2008). Event tourism: Definition, evolution, and research. *Tourism management*, 29(3), 403-428.
- Giresun İl Kültür Turizm Müdürlüğü, (2018) <https://giresun.ktb.gov.tr/TR-206912/2018-yili-yerel-etkinlik-takvimi.html> . Erişim Tarihi: 18.05.2019.
- Giresun Halk Kültürü, (2008). Giresun Kent Kültürü. Giresun Valiliği Yayınları.
- Hutcheson, G. D., ve Sofroniou, N. (1999). *The multivariate social scientist: Introductory statistics using generalized linear models*. Sage.
- Işık, A. (2007). *Doğasıya Giresun. Düzey Matbaacılık: İstanbul*.
- Kalaycı, Ş. (2009). *Spss Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikler*, Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Karagöz, D. (2006). Etkinlik Turizmi Ve Etkinlik Turizmi Bağlamında Yabancı Ziyaretçi Harcamalarının Ekonomiye Etkisi: Formula 1 2005 Türkiye Grand Prix Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi SBE.
- O'Sullivan. D. ve Jackson, M. J. (2002). Festival Tourism: A Contributor to Sustainable Local Economic Development? *Journal of Sustainable Tourism*, 10(4), 325-342.
- Özdamar K. (1999). *Paket programlar ile İstatistiksel Veri Analizi I*, Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Özgürel, G., Alkan, Ö. ve Ok, S. (2018). Datça Badem Çiçeği Festivali'nin Yöre Turizmine Olası Etkileri: Yerel Esnaf Üzerine Bir Araştırma, *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 8(2): 10-19.
- Özkan, E., Curkan, S. C., ve Sarak, E. C. (2015). Festivallerin Katılan Ziyaretçiler Üzerine Etkileri: Alaçatı Ot Festivali Örneği. *Gümüşhane University Electronic Journal of the Institute of Social Science/Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 6(14).
- Penpece, D. (2014). Festivallerin Pazarlanması: Türkiye'deki Uluslararası Festivaller Üzerinde Bir Araştırma, *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23(1): 193-210.
- Raj, R. (2004). The impact of cultural festivals on tourism. *Tourism Today*, 66-77.
- Seçer, İ. (2015). *SPSS ve LISREL ile Pratik Veri Analizi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Şengül, S., ve Genç, K. (2016). Festival Turizmi Kapsamında Yöresel Mutfak Kültürünün Destekleyici Ürün Olarak Kullanılması: Mudurnu İpekyolu Kültür Sanat ve Turizm Festivali Örneği. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (23), 79-89.
- Tayfun, A., ve Arslan, E. (2013). Festival turizmi kapsamında yerli turistlerin Ankara Alışveriş Festivali'nden memnuniyetleri üzerine bir araştırma. İşletme Araştırmaları Dergisi, 5(2), 191-206.
- Tuna, M. ve Aknar, A. (2018). Turizmde Güncel Konu ve Eğilimler II. Aydın, Ş. ve Boz, M. (Ed.) içinde Etkinlik Turizmi (s. 265-282). Detay Yayıncılık: Ankara.
- Üstünova, K. (2010). Giresun'da Yaşatılan Sacayağından Geçme Geleneğinde 'Sacayağı' ve 'Üç 'Ne Anlatıyor ?. Bilig, Kış, 52, 181-194.
- Vargas-Sanchez, A., Plaza-Mejia, M.A. ve Porrás-Bueno, N. (2009) Residents' Attitudes Towards Tourism Development in the Spanish Province of Huelva, Narodnostopanski Arhiv, International Edition, 31-63.

The Effects of Festivals on Visitors Satisfaction: A Case of Aksu Festival in the City of Giresun

Mehmet Mert PASLI

Giresun University, Bulancak Kadir Karabaş School of Applied Sciences, Tourism Management and Hospitality, Giresun/Turkey

Eray TURPCU

Giresun University, Bulancak Kadir Karabaş School of Applied Sciences, Tourism Management and Hospitality, Giresun/Turkey

Extensive Summary

Festivals can be described as social celebrations which take place in certain periods for various reasons. There isn't a certain definition of the concept of a festival because there are different contexts, different targets, time, place, shape of organisations etc... Also, among other reasons, because researchers have different views on festivals such as social, cultural and economic that is why there is no unified definition of festivals. Because of the technological developments, competition, as in other sectors, is tremendously prevalent in the tourism sector. As a result of this competition, cities, are turning to alternative tourism types with festivals to compete with other cities. In order to gain an advantage in this competition, festivals are in among the organizations which are essential for attracting tourists to the region. It is possible to attract attention by defining the destination with the festivals which emphasize the tourist attractions of the destination (Şengül and Genç, 2016).

Culture is a social communication arena where the existence of intercommunal life is tested. The term culture includes a very wide spectrum such as economic returns, communications, art activities, tourism and all other elements. Local and central administrations, charitable institutions, associations should be brought into the economy on a broad level with chambers of commerce and cultural entrepreneurs or with the support of sponsors. The perception of cultural elements as consumer goods causes them to be protected for generations and creates added value on to the economy. The cultural economy, which has an important role in achieving the development of a sustainable economy, can only be achieved through the efficient promotion of cultural works. By efficiently promoting cultural works, which have a contributing factor to the economy of the city and country, the sector and its employees can be strengthened from an economic point of view and also the country can be magnet for visitors (Penpece, 2014).

Spreading tourism throughout the year and the eradication of economic and social instability are targets in the regional tourism policy. The city of Giresun is contributing to the regional economy by organising festivals during summer as well as promoting the region. One of the most important of these festivals is “The International Aksu Festival”. Three thousand years of history including some rituals which have old Turkish beliefs make the festival more interesting.

Aksu festival, which is held in May every year, includes the activities listed below; For the ceremony, a “Sacayak” (a large metal hoop) which is big enough for a person to go through, is brought to the festival area. The tradition is based on continuing the bloodline and those who don’t have children wish to have one and go through the “Sacayak” three times. The “Sacayak” is a symbol of womb and fertility. At the point where the Aksu stream meets the sea, seven couples throw one pebble into the sea and say “All my troubles and problems into the sea”. Seven is a holy number and the single pebble signifies the last pebble for the wish to be granted. People believe that their wishes will be granted by throwing pebbles in the water which takes away the troubles and malignant things with the revival of nature. Subsequently, girls and women take part in the ceremony entering the stream and washing themselves by using a stoup to bring good luck to them. This practice is based on the belief that water would take away the wickedness, illness and bad luck which humans have. After that, people gather around the stream and get in boats and go to the open sea. They go around the island and try to make a circle similar to the “Sacayak” and come back to the beginning point. The island tour begins in front of the “Stone of Hamza” and ends at the same point. The belief behind this ceremony is to continue the bloodline and get rid of the wickedness by throwing it in the sea likewise going through the “Sacayak” and stoning the stream (Giresun Halk Kültürü, 2008: 209-211, Işık, 2007:164-165 ve Üstünova, 2010: 183-188).

According to mythology, rituals were held to commemorate the arrival of spring and fertility in the name of Kybele, known as the Mother Goddess and the Anatolian Goddess. Belief in Kybele (mother goddess) is observed throughout the history of the Hittites, Phrygians, Anatolian civilizations, as well as empires such as Rome, Byzantium. It is stated that these rituals in the Giresun festival are based on these old ceremonies. Although, these rituals are conducted for entertainment, it is observed that some childless couples perform these rituals in the genuine hope of having children.

The main purpose of the study is to evaluate the effects of the festival and to determine the satisfaction of the visitors of Aksu Festival in Giresun. However, in this study, the effect of visitors' perceptions about the Aksu festival on satisfaction perceptions was tried to be determined. In the scope of the research, exploratory factor analysis was performed to the scale used to determine the satisfaction status of the people attending the International Aksu Festival in Giresun. The target study consisted of visitors who took part in the International Aksu festival which three thousand years of tradition revived. In this study, it is seen that the perceptions of the visitors participating in the festival regarding the cultural benefit, service sufficiency before and during the service, the perception of the festival and the satisfaction of the festival together with the infrastructure lean towards satisfaction. However, when the relationship between demographic characteristics and the effects of the festival and satisfaction were examined, a significant difference was found between the service adequacy subscale and age and income status before and during the festival, but no significant differences were found between the satisfaction subscale and demographic characteristics. This annual event in Giresun contributes to the continuation of culture, strengthening of social and cultural attachment, plateau tourism, which is a widely preferred destination, development of alternative tourism and regional economy. Thanks to these festivals, besides the economic and social development of the region, promotion of other alternative tourism types with potential in Giresun city can be provided and even preferred. Together with these festivals, not only the city of Giresun, but also neighbouring cities with similar cultural and geographical characteristics can contribute positively in economic and social terms.